

اداره مرکزی :

آفروده ، استانبول جاده سنده آفروده
معارف امینلکی یا شده کی دائره

استانبول بوروسی :

استانبولده ، آفروده جاده سنده ۸۷ نومروده
دا : ۵ مخصوصه

حیات

میان راه میان ... دیار راهای من حیات قاتلم ...

صافی : ۶۲

آفروده ، ۲ شباط ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

صاحبه :

نصر مادری

بروسه آمریکا مکتبده کی تورک قیزلردن
برقاجی تنصر ایتش . مجرد اولارق آلینیرسه
بسیط ، علی العاده بر وقعه : برقاج یوز میلیون
انسانلق مسلمان جامعه سنک برقاج فردی
اوجامعه دن جیقارق برقاج یوز میلیون انسانلق
خریستان جامعه سنه التحاق ایتش . لاکن
وقعه نک تولید ایتدیکی عکس العملری ، غزته لرك
نشریاتی ، بروسه ده چوققلری بومکتبده اوقویان
حائل لرك اوغراققلری تهیجی و حادته عقبنده
بو حائل لرك هب بردن چوققلری مکتبدن
آمالری .. واقعه سنی دوشونورسك علی العاده بر
مسئله قارشیدنه اولمادیغمزی آکلارز . حادته تورک
جامعه سنده ده رین بر تأثیر یامشدر ، اودرجه ده که
لایق جمهوریت حکومتک معارف اداره سی بیله
ایشه مداخله یلزم کورمشدر . بوعتبارله مسئله
مجرد اولارق دکل ، اجتماعی سیاق و سباق داخلنده
وشمولو بر صورتده تحلیل و مناقشه ایدیلده ده کر .
تحلیل مزه اولالک تورک شهریمز اولان بروسه ده
یچین بر « آمریقان » مکتبی بولوندیغندن باشلاماز
موافق اولور . اوت ، نه دن بروسه ده بر آمریقان
حائل سی بیله یوقکن بر آمریقان مکتبی وار ؟
نه ایچین اطنه ده ، از میرده ، قیصریده ، الخ .
آمریقان مکتبلی وار ؟ نه ایچین استانبولده
قیزی ارککلکی آمریقان ، فرانسیز ، ایتالیان ،
انگلز ، آلمان ، آوستریا ، الخ ... مکتبلی
وار ؟ معلومدر که مکتبک وظیفه سی تربیه و برمک ،
تربیه نک افعوله سی ده کنج نسله منسوب اولدیغی
جمعیته مشترک فکرلری ، حسلری ، امللری ،
مفکوره لری آشیلا مقدر . بر جمعیته مشترک
فکرلری ، حسلری و الخ . ایسه آنجاق اوجمعیته
شعورلو و عرانی کاهللری نک روحلرنده مکین
اولاییلیر . وبونلری کنج نسله ده آنجاق اولور
آشیلا یاییلیر . اکر بوفکرلریمز دوغرو ایسه

تورکیه ده آمریقان و عمومیتله اجنبی مکتبی
معناسز و بناء علیه افعوله سز ، بوش بر مؤسسه
اولق ایجاب ایدر . تربیه حقنده کی فکرلریمز
دوغرو لفته امیز ، چونکه بونلر عندی دکلدر ،
بوتون مدنی ملتدره جاری و معتبر فکرلردر .
دیگر طرفدن تورکیه ده کی اجنبی مکتبلی ده
معناسز ، افعوله سز ، و « بوش » دکلدر .
اجنبی مکتبی نک معناسی اجنبی کولتوری در :
اجنبی لسانی ، اجنبی ملی مفکوره سی و اجنبی
دینی ... بو کولتورک باشلیجه اقنوملری در .
اجنبی مکتبی نک افعوله سی ده یرلی کنجلره
بو کولتوری آشیلا مقدر .

بو حالده اجنبی مکتبی حد ذاته تربیه مفهومیله
تألیف ایدیلده مهین آنورمال بر مؤسسه اولدینی کی
افعوله سی ده آنورمال در ، بناء علیه جامعه نک نورمال
نظامیله تضاد حالنده در و بناء علیه ضررلی در .
لاکن اجتماعی منطقک و تربیه نظریه لرینک
بوضروری نتیجه سنه و حکمنه رغماً تورکیه ده
اجنبی مکتبی « بوش » دکلدر ؛ بالعکس خینج خینج
دولودر . بومهم واقعه نک مناقشه سنی بر از صوکرایه
براقارق تورکیه ده کی اجنبی مکتبلی نک افعوله لری
حقنده بومکتبلی اداره ایدنلرک ادعایلری مطالعه
و فعالیتلرنده ظاهر ایدن حاللر ایله بو ادعایلری
مقایسه ایدلم :

اجنبی مکتبلی ری اداره ایدنلر تورکیه ده
تورک چوققلری ایچین مکتب آچق کلفتی
نه ایچین اختیار ایتدکلری صوریکنز :
— تمامیه انسانی بر مقصدله ، تورکیه
معارفه یاردم ایچین ..
جوانی آلیرسکنز .

بناسی ، شاپلی ؛ پهر ، فره و سورلردن
تشکل ایدن عجایب قیافتلی صلیلی و تسلیحلی
معلملری ایله (قاتولیک مکتبی) نک مدیری ده بویله
سویله ؛ معلملری نک خارجی شکلی سزدن و بندن
فرقلی اولمایان (پروتستان مکتبی) نک مدیری ده بویله
سویله .

نسخه سی هر برده ۱۵ غروشدور .
سنه کی پوسته ایله ۷،۵ لیرا .
(اجنبی مکتبلی ایچین ۷،۵ دولار) .

ایونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بوروسه
مراجعت ایدیلیر .
یازی ایشلری نک مرجعی آفروده مرکزدور .

« تمامیه انسانی بر مقصدله ، تورکیه معارفنه
یاردم ایچین »

مکتبلیری نک دائما « سن » ایله باشلایان
اسمیلری نک ، معلملری نک قیافتلری نک ، صلیلری
و تسلیحلری نک چوققلر اوزرنده کی دائمی
تأثیرلری نه رغماً بومکتبلی تورک چوققلری نه
دینی تلقینات یا نمازلر ، دینی تدریساتده بولونمازلر .
پروتستان مکتبلی ده دینی تدریساتده بولونمازلر .
حتی بونلر دولتک قانونلری نه ، حکومتک نظام
وامرلری نه مطیع کورونورلر .

مثلاً ، آمریقان مکتبلی نه تورک چوققلری نه
انگلز لسانیله حساب ، هندسه ، فیزیک ، کیمیا
و سائره کی درسلا اوقوتولور ... تورکجه درسلی
و یریلیر . حتی تاریخ و جوغرافیا درسلیری
یالکز تورکجه تدریس امری بیله بومکتبلی
اعتراض قبول ایتمشلردر . مکتبک تدریس
جهه سی بودر .

شیمدی برده مکتبک تربیوی فعالیتنه کچلم :
بوراده اولو اخلاقی تربیه ایله قارشیشلیر . سزه
متنایدی سجه تشکیلی (character building) دن
بحث ایدرلر . بوسجه تشکیلی وظیفه سی مطلقاً
آمریقالی معلملر طرفندن درعه ده اولونور .
و مکتبک بوتون فعالیتلری بو مرکز دوغرو
توجه ایدر . اونوتمایلم که مکتبک فعالیتلری
آراسنده اک جاذب اولانی سپور فعالیتلری در .
بونو اداره ایدن ایسه مطلقاً Y.M.C.A نک یعنی
« کنج خریستانلر جمعیتک » خصوصی مکتبلی نه
اعتنا ایله و قوتلی دینی تلقینلر آلتنده یتیشدیرلش
بر معلمدر . بومعلم طلبه ایله حشرونشر حالنده در .
آمریقان مکتبلی مدیرلری بالتجربه آکلا -
مشلردر که کنجلر اوزرنده دینی تلقینلر بالواسطه
داهاز یاده مؤثر اولور ؛ خصوصیه ای بر سپور
معلمی نک کنجلرک معنویتلری اوزرنده کی تأثیری
دوامی و دهرین اولور [۱] .

[۱] YMCA نک آمریقاده سیرینگ فیلد (ماسا -
چوزه تس) کی کنجک رهبرلری مکتبی بر بروسه
نوسنده روبرت قولج و بیروت آمریقان دارالفنون
مدیرلری نک بوسوزلیمی تأیید ایدن بر مکتوبی مندرجدر .

تاریخ و مؤرخان

- ۳ -

تاریخ علمدر

تجربہ ، تاریخ دکلدر ، حتی تاریخ جسمی ده دکلدر ، روحی ده دکلدر ؛ اولسه اولسه ، اسکلتیدر . تشریح علمی ، تاریخ طبیی اولامادینی کی . شوصوک زمانلرده ، خزینہ اوراق ده پورینه کیریله سی ، تاریخ منبعلرینی یکیله شدیرمه یه یاردم ایتددر . مادام که مجلسر مذاکراتنده ، اوزرینه دوستلک تظاہرینی کوستره دن اک صمیمی محرمیتلرک یازیلی بولوندوغی « کاغد » اوقونا بیلور ، هرکس بوقولای غنیمته هجوم ایدهرک ، بو « وثیقہلر » اورتایه قونمق سورتیلہ مجرد وحسودانه بر « علم » اورتایه جیقاربیلور .

عمومی حیاته اشتراک وخصوصی حیاتی تدقیق ایدهن هرکس بیلیرکه ، هرایکسندده ده ، مهم اولان شی یازیلماز . « قافانک کریسنده کی دوشونجه » اکثریا کندینده ای بیلیمز ، قوه دن فعله کلدیکه توضیح ایدهر ، بونک حسه تعلق ایدن احتیاط قسمی ایسه بک اندر اولارق تظاہر ایلهر . بردولت آدمی بیلیرکه ، اگر موفق اولورسه ، موفقیت اونک لهنده سوبلهر ؛ شاید موفق اولامازسه ، اوزمانده کندینسی آلداتیلش اولارق کوسترمک ایسته مه ز . بناء علیه بواک صوک سره نفوذ ایدہ بیلیمک ایچین ، محرمیتی افشا ایدن کاغذک تصادفا بولونایله جکنده ده اصلا اعتقاد ایدیلهمه ز ؛ بونی قرینه ایله بولمق لازمدر : بوده محاکمه ایله ، استخراجله ، تصورله ، تجربه ایله اولور . کاغد بیغیننک بو خصوصده خدمتی بک آزددر . وثیقہ ، بر نقطه یی ویا بر آتی تعیین ایدهر ؛ هیچ بر زمان چیز کی وجوده کتیره مه ز ، هله رسمی ورنکی هیچ . وثیقہ نک افراطی ، بر تنبیلکدرکه ، بوتنبلک اودرجه افتخارده ده لایق دکلدر : insolens pigritia . بر ساعت کلیرکه ، مؤرخ کندی ، ایشی آله آلامه ، یازمایه و محاکمه ایتیه مجبور اولور . جوق کچیکن بوساعت ، فعالانه تحریاتک ضروری نتیجه سیدر . انسان انساندن ، بر اللهک علم اکملنی ایسته یه مه ز ، اوندن یالکز بشری بر موجودینک ایش و تطبیقات نامنه مستقیمانه وجوده کتیره یله جکی شیئی ایستهر . (علم-تاریخ) ک نهایتنده ، تاریخ صنعتی آرایه کیره ، ایشی اوآلینه آلیر ؛ ضیا ، رولیهف ورونق وجوده کتیرر . متبحر ، مالزملری طویلار ، صنعتکارا وکا حیات نفخ ایدهر . بو صورتله تاریخ ، غیر مشهور واسطه سیله مشعوری اتمام ایلهر : ut pictura . poesis ut Poesis, historia . تاریخک مفکوره سی ، یعنی اک صمیمی جوهرینه

تاریخک وظیفه سی ، ماضینک واقعہلرینی جالی بر صورتده حکایه ایتکدر ؛ فقط بونلری آکلاقمق ایچین ، بیلمکده لازمدر ؛ واقعہلرک تحری و تنقیدی ، اونلری قانونلر آلتہ قویان نظامک ادراکی ، تاریخه بر علم ماهیتی بخش ایتکده در . علم کی ، تاریخده اولان تحلیل ، صوکرا ترکیبه مراجعت ایدهر . بشرک فکری ، ضعفندن دولابی ، حقیقی جبهه دن کورمه ز . اونی کاملاً و بر حمله ده قاورایاماز . طبیی بر طاغک یاماجنه جیقیلدینی کی ، یاواش یاواش اوغراشیر ؛ هیئت عمومیه سی آنجاق نیپده ، کریسنده دونه رک کورور .

حادثه لره وقوف ، شواهدک تنقیدینه متوقفدر . کندینسک کوردوکی وقعه لری حکایه ایدن ، مؤرخ دکلدر ، وقعه نویسدر ، خاطره نویسدر . او ، وقعه لری اک زیاده جوق یاقیندن کوردوکی ایچین ، تصویر ایدهرکن بوزار ؛ دوغروندن دوغرویه هیچ بر شهادت یوقدرکه ، تهجمله بوزولماسین ، یاققدان رجوع ایله شکلی اولسون دیکشدیریله سین . اصل تاریخ ، بالذات حقیقی افاده ایتک ایچین حادثه لرک تسلسلی نظر دقته آلمق احتیاجنددر . فوسنهل دو قولانژ دیورکه : « مؤرخ ، تحریاتی کنیش بر زمان ساحه سنه تشمیل ایتیلیر . تدقیقی یالکز بردوره تخصیص ایدن بر کیمه ، بودور حقیقه یله و خبر یا کاشقلره معروض قالیر . بره و سسکه واضح ، هارلاق ، قدرتی و حاکم کوروندوکی عصر ، هیچ بر زمان او و سسکه نک تشکل ایتدیکي و بوتون قوتی اکساب ایله دیکي عصر دکلدر . اونک ظهورینی ایجاب ایدن سبیلر ، اونک قوتی وعصاره سی بخش ایدن احوال ، اکثریا جوق اولکی بر عصره عائددر . »

هر تاریخ تدقیقک باشلانمچنده ، حادثه لرک دوغروقلری ، اونلرک حقیقی معنالری و حقیقی شموللری حقیقه ضروری اولارق بر آنکته یابیلیر . بو آنکته ده تاریخک معاون علمی اصولرینه مراجعت اولونور : بواصوللرک هیئت عمومیه سی (تجربہ ، érudition) ی تشکیل ایدر .

تجربہ ، توثیق علمیدر . وثیقہ لرک تنقیدی هر تاریخک اساسیدر ، ایسته بونک ایچین ، اوقدار الزم و فعالانه اولان بوتدقیقک بالذات تاریخله قاریشدیریلدینی واقع اولوبور . مادامکه تاریخ وثیقہ دن کچمبور ، بوندن وثیقہ نک تدقیقی کاملاً تاریخ اولدوغنه و کویا رنگلری یان یانه قوبقله بر رسام اثری وجوده کتیریلیمش کی ، بر مؤرخکده اثر وجوده کتیره سی ایچین ای بر تشریح تنقیدینک کفایت ایدہ جکنه حکم اولونبور .

ممکن قیلا بیله جکی کون طبیی اییکده صنعی اولارق یاپیلش اولاجقدر .

حال حاضرده صنعی اییک ایچون قوللانیلان قوللوئیدلر شونلردر : اولان باموق ، تختہ ، کاغد کی شیلرک ماده سی اولان سللولوز ؛ ویا خود سللولوزک سرکه حامضی ایله [آسه تیک ، حامض خل] برلشمش ملجی [تہری] در .

سللولوزی بومشاتبو شیشرن یعنی کاذب محلول یاپان مایع ، کیمیا اوقویان مکتبیلرجه معلوم بولنان شوایتسہر معیاری [یعنی ، آمونیاقلی صوده باقیر حمضی اریتمکله الہ ایدیلن بر مایع] در . باقیری دوغروندن دوغرویه آمونیاقلی مایعده اریتمکله بو طرزده بر مایع الہ ایدیلیر . کورولورکه بواصول جوق اوجوزدر . بوکا باقیراییکي دیرلر . سللولوز اساسندن اولان دیکر ویسفوز اصولنده ، « سللولوز قلو ی » یه چورلمش پاموغی کبریت قاربون ایله ، قسانتات دوسللولوز یاپمقددر . بوجسم سربست قلو ی قارشیسندہ تحلل ایدرک تکرار سللولوز ویریر .

پاموغی حامض آزوت ایله نیتروسللولوز حالته ارجاع ایدوب بوجسمی آلقول و تہر محلولنده اریتمکله ده (بوجسم بیلدیکمز اجزاخانه قوللو- دیونیدر) اییک یاپمشلر سده معلوم اولدینی وجهله ، نیتروسللولوز ، دومانسز باروتک اساسیدر . بوسیددن یانغین تهلککسی اولدیغندن بویله اییک یاپیلدقدن صوکرا ، تکرار حامض آزوتی آلمق ایچون « سولفیدرات دوسودیوم » قوللانیلیر . فقط بو ، ایپکک اوچده بر نسبتنده آزالمسنی موجب اولور . کذا بواصول ایله ایپک صاراریر . اونی تکرار بیاضلاتمق ایچون طوز روحیله معامله ایتیلیر .

ویسقوزا صولنده بر محسنت واردر که اوده ، اوراده حصوله کلن معامله لر کیمیوی جنسندن اولدیغندن بطی اولور . بوده ایشجی یه لازم کلدیکي قادر وقت براقیر وایش دها تمیز اولور . رسملرمز بو خصوصده کی جهازلری کوستریور .

درقنور رشیر ثریا

قادر حقیقتک تحریسی، جوق یوکک موقعه اصعاد ایدیلدیکی ایچین، مؤرخه اک دوغرو مثبت معلوماتی وجوده کتیره چک تقدیر واسطه لرینک اهمیتنی آ کلامق کوچ برشی دکلدرد.

توبیق علمی بر جوق علملرک محصله سیدر، و بو علم بر جوق علملرک مساهبتنی قید و جمع ایدره که، او علملرده : کتابه لری اوقومق علمی، السنه علمی، متلری تدقیق علمی، مسکوکات علمی، آثار عتیقه علمی الخدر. تاریخ ایچین هرشی وثیقه در ! اونک شولندن خارج برشی یوقدر.

جوغرافیا ایله قرونولوژی تاریخک ایکی کوزیدر، ده نیورکه، پک دوغریدر. بشری هیأت اجتماعیه نک دوغوشی، انکشافی و رفاهی بالضروره طوبراغک طبیعتنه تابعدر؛ قوملر آراسنده مناسبات، اک زیاده اونلرک سیاره اوزرنده کی متقابل وضعیتلرینه باغلیدر. سیاسی تاریخ، « اقتصادی » تاریخدن باشقا برشی دکلدرد؛ چونکه او، بالخاصه، تعیش ایچین طوبراق ضبط اتمک منقبه سیدر.

« طوبراخی اولامک حربیه اولور، » بونی اسکی برضرب مثل سوبله یور. فقط ایچین : « طوبراخی اولمایانک، حربیه اولماز، » ده میور. حال بوکه زنکین کندینی قورومق ایچین چارپشدینی کی، قعبرده استیلا ایچین چارپشیر.

ایشته بونک ایچین، اوقادار وخیم برطرزده تقبیح ایدیلن « محاربه تاریخی، » حقیقی اهمیتنی یکیدن اکتساب ایدره. ملتلر آراسنده وقوعه کلن حرب، صنفلر آراسنده محاصراتی توصیه ایدره نلرک نظریه وحشیانه کورونور. حال بوکه، حدذاتنده، هبسی بردر.

جفتجی بر حیوان اولان انسان ایچین، طوبراق اوغورنده مجادله بر تعیش مجادله سیدر. حدود ساحه سنی ایلری سورمک، تارلاهی بویولمکدر. قوملر آراسنده بورقابه نهایت ویرمک ایچین، اقتصاد اصوللرینی خارقه آسار طرزده اصلاح اتمک لازمدرد؛ یومیه ایچین پایلان مجادله بونک اوافق بر حادثه سیدر، و بورقابه ده هیچ بر زمان خانمه ویرمک نتیجه سنی حاصل ایدره. طوبراق، انسانده کندی تأثیرینی حاصل ایدر.

جوغرافیا بیلیمک، مسکن واسطه سیله عرقلرک فیزیولوژیق و بیسکولوژیق وضعیتنی تعیین ایله مکدر. « بشری جوغرافیا » تدقیقاتی، شو سوک زمانلرده، بویوک برترقیه مظهر اولقدرد. سببی ده، انسان قالاقلرینک کیزلی آرزولرینی و مظم حرکتلرینی میدان چیقارمقدده اولما سیدر. بو تدقیقات، دنیا یوزنده، قوملرک اسکی زمانلردن بوکونلره قادار تاریخک اک بویوک انقلابلرینه وسیله اولان دائمی بر دیکشدریمه لرینک سببلرینی تعیین ایله مکی تسهیل ایدره.

قریستوف قولومب « بیاض قاراوللر »، پندبسه، بردها و برجرات اثری اولارق سیاره نک مدنیه تودیع ایله دیکی ساحه بی دولاشدی ایسه، بونی خصوصی و عمومی بر زنکینکشمه سائقه سیله یابدی؛ چونکه یکی هندستانک کشنی، آلتون حاصلاتک و بهارات تجارتک معظم انکشافی سائقه سیله اونک احتراصلرینی تحریک ایدییور، کندینکده، شریکلرینک ده جساتتی تقویه ایله یوردی :

اونلر المانوی معدنی فتحه کیدییورلردی، اومعدنی (سی پاتقو) دورادور اوجاقلرنده پتیشدیرمشدی. قرونولوژیکنکده جوغرافیا قادار اهمیتنی واردر؛ بونلردن بری تماسلری آ کلاتدینی کی، اوبری ده تلسلرلی و تعاقبلری تأسس ایتدیرر. لیتره، اوکوست قوننک فکرلرینی ایضاح ایدره رکن، تاریخده تلسلرک فائده سنی قوتله تشریح ایدیور : « تاریخ ویا اجتماعیاتک اصل واسطه سی تعاقبدر، یعنی اجتماعی هیأتلرک یکدیگری واسطه سیله محصول وجوده کتیرمه لیدر. بوفکر اوزرنده توقف اتمک لازمدرد. چونکه اساس بوفکر اولدوغی کی، الیوم جاری اولان بعض طئیاتی ده تبدیله او خدمت ایدر. اون سکزنجی عصرده - حالاً بر جوق کیمسه لر اون سکزنجی عصرده اعشیر کی دوشونیورلر - ازمئه جدیدنه نک معلومات و مدنیت اعتباریه فائقتینی جوق یوککدن تقدیر ایدیورلر، و بونکله مغرور اولیورلردی؛ فقط، عینی زمانده، داهای او ایکی دورلرک « جهالت و باربارلق ظلمته » غرق اولمش بولونقلرینی قبول ایدیورلردی. بشرک بوتون ماضیسی بویله عمومی صورتده اتهام ایدیلیرکن یالکز یونان - لاتین ازمئه قدیقه سی استثنای ایدیور، و او ازمئده دن ادبیات حرئی و اخلاقی یوککک نقطه نظرندن دون بولوندوغی حسبی اولارق اعلان اولونیوردی. ایشته، بوراسنی آ کلامق قابل دکلدرد. عمومی ترقی، قسمی ترقیلرک مجموعندن ترکب ایدر؛ اگر احوال اون سکزنجی عصر رجالنک ادعا ایله دکلری کی جریان اتمش ایسه، اگر اونلرک مظم بر صورتده باربار تلقی ایتدکلری هرشی حقیقه اولیه اولمشه، اونلرک مدنیتی ده بزمکی کی سببیز بر نتیجه اولمش دیمکدر؛ حال بوکه تاریخی تعاقب قبول و تصدیق ایدیلدیکی آندن اعتباراً، سببک نتیجه ارتباطی ده تظاهر ایدر. بو تصدیق، حقیقی مؤرخک اک شایان تقدیر ایشلرندن بریدر.

بناء علیه سنه تاریخلرینک تحقیقی، تاریخده دوغرولفنک ایلك شرطلرنندرد. اک جوق واک اایم خطالرک سبیلرندن بری ده، بر دوره عائد حسابنک دیگر بر دوره نقل ایدیله سیدر؛ فقط بالخاصه خوشه کتیمه چک برشی داهای وارسه، اوده تاریخی، معاصر احتراصلره خادم قیلاجق وجه ایله واقعه لرک آلت ایدیله سیدر. ایما ماضینک حادثه لرندن آلتیان درس نه درجه مهیب ونه درجه شایان حرمت ایسه، بو حادثه لری زمانک سیاسی اویدوران تحریفلرده اودرجه مسکینه و اودرجه آلمیدر.

سبیلری تعیین ایچین ایی بر قرونولوژی لازمدرد، سبیلرک تعیینی ایسه تاریخی مسئله لرک حل ایچین اک اساسی معلوماتدر.

سنه تاریخلرینی توضیح ده کافی دکلدرد، بوندن باشقا، حادثه لرک قرونولوژیک ارتباطیه حصوله کلن تلسلی ده دوغرو اولارق بیلیمک لازمدرد. قوب قورو، چیرجیلاق بر سنه تاریخی هیچ برشی اوکرمه نه؛ فقط دیگر تاریخلره برلشدیریلرسه، کوزی نورلا ندرر. مثلاً ژان دارقک اولومنک تاریخی ۱۷۴۱ در، یالکز بونک ذکر ی نظر دقتی جلب اتمه؛ فقط اگر بو سنه مطبعه جیلکک ایجادی تاریخیله تقابل

ایتدیریلرسه، اوزمان بویله بر تصادف ذهنه چاربار، و ژان دارقک آلمی وظیفه سی ایله (رونه سانس) دن اول دنیایی تحریک ایدن فکرلر آراسنده بر درجه مناسبت بولور. وغنی آ کلامابه ذهن استعداد کسب ایدر. ایشته بو صورتله تاریخک دیگر طرز لرندن بریسنی داهای نظر دقته آلامه مجبور اولوبورز؛ تقریب و مقایسه. قاعده، وقوعات مشترک بر اولچویه تابع طونولورسه آنجاق اوزمان آ کلاشیلیر. اگر تاریخ بر علمسه، وقوعاتک آزالرنده کی دائمی مناسبتلری کشفه چالیشالیدر؛ تاریخ آنجاق بو واسطه ایله قانونلر اورتابه چیقارمايه موفق اولور. مقایسه، محاکمه نک طبیعی طرزیدر. ذاتاً بوتون حکملر نسیدر.

مدینتک ترقیسی، فکرلرک، حسلرک، شکلرک بر نوع سراجی ایله حصوله کلیرکه، بونک طرز ی اک قوتلی سائقلردن بریدر. مثلاً، بر دوره، آوروپانک مختلف قوملری، غوتیک صنعت تسمیه اولونان و داهای دوغرو اولارق فرانسز صنعتی دیمک لازم کلن بر معماری مفهومته تابع اولدیلر. انکلترده ویا ایتالیا ده غوتیک صنعتی منفرداً نظر دقته آلاچق بر کیمسه، ماهیت ممتازه سی بیضی کرلر اوزرینه پایلان قبه ایله سیوری گوشه لی قوسدن عبارت اولان معماری طرزینک عملی انکشافنه قائل اولور. حال بوکه هیچ ده بویله دکلدرد؛ مقایسه بزه کوست ربرکه، (سن) ساحل لرنده ظهور ایدن طرز لر آوروپایه سرعتله پایلارق تطبیق ایدیلشدرد.

ایتالیان انتباهنی آ کلاما دن فرانسز انتباهنی تدقیق ایدن وعین صورتله، فرانسز قرون وسطا سنک ایلك تأثیرینی تدقیق اتمه دن ایتالیان انتباهنی آ کلامق ادعا سنده بولونان بر کیمسه ده غین خطالری ارتکاب ایدر. کیزو، (فرانسه ده مدنیت) حقتده کی کتابنک باشنده، انکلتزه، آلمانیا، ایتالیا و فرانسه کی، آوروپانک درت بویوک ملتی آراسنده بر مقایسه یاپیور. فکر بشرک تقریب و مقایسه دن چیقاراجق نتیجه لر ی آ کلامق ایچین ایشته بو پارچانی تمامیه اوقومالیدر.

مدنیت، ملتلرک یکدیگری واسطه سیله اجرا ایله دکلری دائمی بر متقابل نفوذدر؛ بونکله برابر عرق فردیتلرک هر بری ینه کندی حقیقی سببلرینی محافظه ایدرلر. بومعلملر ایله عکس العمللرک، اجناس بشرک بوالستیقینی ایله ثابتلکنک سببی، و کذا عالمه لرک تناسلنده جنسلرک محافظه سی، تاریخک اک نازک واک درین مسئله لرندن بریدر. غول اراضیسی اویله قابالی بر قایدرکه، اوراده بر بری متعاقب آسیالیرلرک، آفریقاییلرک، آوروپا لیلرک استیلا لر ی عصر لر دن بری طور طورلرینی بر اقلشدرر. بونکله برابر، منشأ لرده کی تخلفه و قالان شیلرده کی شایان حیرت تنوعه رغماً، فیزیولوژیق و بیسکولوژیق تیب پک آزدیکشمشدر. بوکونکی نطوق، مضطرب، ولوله جی، مرده، امیده قایللغان، جساتلرکله قایللغان فرانسز، دائماسه زارک تصور ایله دیکی غوللی در. مدنیت بر قایا اوزرنده چیچک آچار؛ بوقایانک ترکیبی ینه دیکشمه ز. بوناب تناسلک سربنی هانکی تاریخی و قبل تاریخی آنتوغرافیلر، انترپولوژیلر و مساحلر اورتابه قویاییلیر؟